

10. Отримання та використання первинної оперативно-розшукової інформації оперативними підрозділами ОВС України: монографія / [А.В.Баб`як, В.П.Сапальов, М.В.Стацак, В.В.Шендрик]. – Львів: Каменяр, 2010. – 167 с.
11. Використання оперативно-технічних засобів у протидії злочинам, що вчиняються у сфері нових інформаційних технологій: монографія / [І.Ф.Хараберюш, В.Я.Мацюк, В.А.Некрасов, О.І.Хараберюш]. – К. : КНТ, 2007. – 196 с. – (Сер.: Проблеми оперативно-розшукової діяльності).
12. Артеменко П.П. Місце оперативно-розшукової інформації, одержаної технічними засобами, у системі доказів з кримінальної справи / П. П. Артеменко // Теорія оперативно-службової діяльності правоохоронних органів України: Наукове видання / за ред. В. Л. Регульського. – Львів: ЛІВС при НАВС України, 2000. – С. 11 – 15.
13. Специальная техника и информационная безопасность: учебник / под ред. В.И. Киришина. – М.: Акад. управления МВД России, 2000. – Т.1. – 783 с.
14. Пчолкін В.Д. Підстави та умови проведення негласних слідчих (розшукових) дій / В.Д.Пчолкін // Оперативно-розшукова діяльність органів внутрішніх справ: проблеми теорії та практики: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (Дніпропетровськ, 27 вересня 2013 року). – Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2013. – С. 126-130.
15. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України від 18 лютого 1992 року №2135-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 22. – Ст. 304.
16. Про статус народного депутата України: Закон України від 17 листопада 1992 року, № 2790-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 3. – Ст. 17.
17. Про статус суддів: Закон України від 15 грудня 1992 року, № 2862-ХІІ // Відомості Верховної Ради України. – 1992. – № 8. – Ст. 56.
18. Лепёхин А.Н. Программно-техническое обеспечение деятельности правоохранительных органов: проблемы аспекты / В.М.Мешков, А.Н.Соколов // Спеціальна техніка у правоохоронній діяльності: матеріали ІV міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 26-27 листопада 2009 року). – К.: Київський нац. ун-т внутр. справ, 2009 – С. 8-10.

УДК 343.98

Одерій Олексій Володимирович,

начальник кафедри криміналістики Донецького юридичного інституту МВС України, к.ю.н., доцент

РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ: КРИМІНАЛІСТИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА НАСЛІДКІВ

У роботі надана криміналістична характеристика наслідків злочинів проти довкілля.

Ключові слова: злочини проти довкілля, наслідки.

В работе дана криминалистическая характеристика последствиям экологических преступлений.

Ключевые слова: экологические преступления, последствия.

In-process дана criminalistics description to the consequences of ecological crimes.

Key words: environmental crimes, crime perpetration method, negative influence.

Боротьба зі злочинністю стала одним із головних державних завдань економічного та соціального становлення незалежної України. За оцінками фахівців нинішню екологічну ситуацію на території України в цілому можна охарактеризувати як вкрай напружену [1, С. 157]. Більш того, традиції природокористування, а саме звичка, що сформувалася протягом багатьох років щодо використання полівання, риболовлі, порубок лісу як засобу забезпечення їжею і будівельними матеріалами призвели до того, що посягання на суспільні відносини щодо охорони навколишнього природного

середовища і раціонального використання природних ресурсів, незаконне їх захоплення навіть не ідентифікуються (усвідомлюються) окремими верствами населення як злочин. У свою чергу, зростання кількості злочинів проти довкілля [2] завдає не тільки матеріальних, але й моральних втрат суспільству і державі, заподіює непоправної шкоди природі, і на жаль, здоров'ю людей [3; 4, С.37-45]. Внаслідок цих та інших причин боротьба зі злочинами проти довкілля не може залишитися поза уваги правоохоронних органів.

Криміналістична характеристика злочинів була предметом досліджень багатьох науковців. Серед них можна виділити роботи О. Н. Колесниченка та В. О. Коновалової, Л. Г. Видонова, С. І. Винокурова, В. Г. Гончаренка, Л. Я. Драпкина, В. Ф. Єрмоловича, М. В. Салтевського, А. В. Старушкевича, М. П. Яблокова та ін. З точки зору злочинів проти довкілля криміналістична характеристика безпосередньо розглядалася Л. А. Івановою, С. О. Книженко, О. С. Кузовкіним, Г. А. Матусовським, В. Х. Меркурісовим, К. В. Осіповою, В. А. Поповим, С. С. Рузметовим, Ю. М. Туровецем, О. О. Яковлевою та ін. Однак, саме наслідки злочинів проти довкілля – не знайшли свого достатнього відображення, а то й взагалі були поза увагою певних дослідників.

Мета статті зумовлена необхідністю дослідження наслідків розглядуваних злочинів - володіння інформацією про що сприятиме у прийнятті ефективних рішень слідчим під час досудового розслідування злочинів проти довкілля.

В науковій літературі визначається, що основна небезпека злочину міститься не стільки в самому факті злочину, а у його *наслідках*, яких домагався або до можливого настання яких зневажливо відносився злочинець [5]. Якщо звернутися до переліку та опису найбільш відомих діянь 20-ти століть нової ери, то всі вони стали відомими головним чином завдяки своїм злочинним наслідкам [6].

Для виокремлення наслідків злочинів проти довкілля в якості окремого елемента криміналістичної характеристики ми вже наводили теоретичне обґрунтування свої думки [7]. Більш того, саме зневажливе ставлення суспільства до дотримання екологічних правил в Україні призводять до негативного впливу на навколишнє природне середовище. Так, NASA взагалі визнало українське повітря одним з найбільш забруднених: гірше тільки в Китаї. За даними Всеукраїнської екологічної ліги встановлена пряма залежність між рівнем забруднення повітря і захворюваннями верхніх органів дихання, серцевою недостатністю, бронхітами, астмою, пневмонією [8]. Як наслідок складної екологічної ситуації в Україні стає проблема здоров'я населення [9], у тому числі й репродуктивного [10], що негативно впливає й на економічний розвиток держави [11]. Більш того, за прогнозами Римського клубу, при збереженні наявних тенденцій у взаємодії суспільства та навколишнього природного середовища вже через 35-40 років може початися масове вимирання людства [12]. Слід враховувати й на той факт, що деякі злочини проти довкілля взагалі можуть викликати такі негативні наслідки, які надають підстави для оголошення певної території [13] зоною надзвичайної екологічної ситуації [14] з відповідними правовими наслідками [15].

Наслідки злочинів проти довкілля законодавцем сформульовані через оціночні категорії, що створює додаткові труднощі для правозастосовників. У свою чергу в криміналістичній літературі наслідки злочинів проти довкілля ретельно не були піддані дослідженню, а тому потребують свого упорядкування. Отже, спираючись на викладені нами раніше аргументи, а також враховуючи здобутки науковців, які в тій чи іншій мірі присвятили свої роботи як злочинним наслідкам взагалі [16], так і безпосередньо наслідкам злочинів проти довкілля [17], а також положення VIII-го розділу КК України, - вважаємо за можливе наслідки злочинів проти довкілля класифікувати на такі види:

1) за ступенем зовнішнього прояву: а) фактичне настання шкоди (статті 236, 237, 238, 239, 240-243, 245, 246, 247, 251, 252, 253, ч.3 ст. 239-1, ч. 1 ст. 244, ч. 1 ст. 248,

ч. 1 ст. 249, ч. 3 ст. 239-2 КК України). Так, гр. А. за допомогою металевої петлі вполював дикого цапа, чим спричинив мисливському господарству збиток на суму 8000 гривень [18]; б) загроза її настання (створення небезпеки для живих ресурсів моря (ч. 1 і 3 ст. 243 КК України) тощо);

2) типом зміни об'єкта посягання: а) погіршення якості довкілля: екологічне забруднення значних територій (ст. 236 КК); тривале зниження або втрату земель родючості, виведення їх із сільськогосподарського обороту, змивання гумусного шару, порушення структури ґрунту (ст. 254 КК); забруднення поверхневих чи підземних вод і водоносних горизонтів, джерел питних, лікувальних вод або зміну їхніх природних властивостей, або виснаження водних джерел (ч. 1 ст. 242 КК); б) шкода, що полягає у вигляді смерті [19] або здоров'я [20] людини [21], втрати компонента довкілля, природного об'єкта:

- повної втрати: загибель людей [22] (статті 236,237, частини другі статей 238,239,240-243,245,253, ч. 3 ст. 239¹ КК), масова загибель об'єктів тваринного чи рослинного світу (ч. 3 ст. 239¹, ч. 2 ст. 243 КК України), масова загибель тварин (ч. 2 ст. 245 КК України), псування земель (ст. 239 КК), знищення об'єктів рослинного світу (ст.245 КК), знищення територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду (ст. 252 КК);

- часткової втрати: забруднення земель (ст.239 КК), масове захворювання, захворювання людей [23] (ч. 4 ст. 240, ч. 2 ст. 242, ч.2 ст. 243, ч. 2 ст. 253 КК), поширення епізоотії (ст. 251 КК), забруднення або інша зміна природних властивостей атмосферного повітря (ст. 241 КК), забруднення моря (ст.243 КК), пошкодження об'єктів рослинного світу (ст. 245 КК України), пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно заповідного фонду (ст.252 КК України), тривале зниження або втрата родючості земель, виведення їх з сільськогосподарського обороту, змивання гумусного шару, порушення структури ґрунту (ст.254 КК);

- і повної, і часткової втрати: інші тяжкі наслідки (частини другі статей 238-243,245,253 КК) або тяжкі наслідки (ч. 3 ст.239² КК), істотна шкода (ч.1 ст.244, ст.246, ч.1 ст.249 КК);

3) змістом суспільних відносин, благ і цінностей, охоронюваних нормами розділу VIII КК України: а) екологічна шкода [24]: масова загибель об'єктів тваринного чи рослинного світу (ч.3 ст.239¹, ч.2 ст.243 КК України), масова загибель тварин (ч.2 ст.245 КК України), забруднення або псування земель (ст.239 КК), знищення або пошкодження об'єктів рослинного світу (ст.245 КК), знищення або пошкодження територій, взятих під охорону держави, та об'єктів природно-заповідного фонду (ст. 252 КК);

поширення епізоотії (ст.251 КК), забруднення або інша зміна природних властивостей атмосферного повітря (ст.241 КК), забруднення моря (ст.243 КК), тривале зниження або втрата родючості земель, виведення їх із сільськогосподарського обороту, змивання гумусного шару, порушення структури ґрунту (ст. 254 КК), інші тяжкі наслідки (частини другі статей 238-243,245,252,253 КК) або тяжкі наслідки (ч.3 ст.239²КК), істотна шкода (ч.1 ст. 244,ст.246,ч.1 ст.249 КК); б) фізична шкода: загибель людей (статті 236, 237, частини другі статей 238, 239, 240-243, 245, 253, ч. 3 ст.239¹КК), масове захворювання, захворювання людей (ч.4 ст. 240, ч.2 ст.242, ч.2 ст.243, ч.2 ст.253 КК), інші тяжкі наслідки (частини другі статей 238-243,245,252,253 КК) або тяжкі наслідки (ч.3 ст.239²КК); в) економічна(майнова) шкода: істотна шкода [25] (ч.1 ст. 249¹ КК), матеріальна шкода у великому розмірі (ч.2 ст.239¹ КК України), інші тяжкі наслідки (частини другі статей 238-243,245,252,253 КК) або тяжкі наслідки (ч.3 ст.239²КК).

Гадаємо, наведена інформація сприятиме більш ефективному досудовому розслідуванню розглядуваних злочинів.

Список використаних джерел:

1. Національна доповідь про стан навколишнього природного середовища в Україні у 2011 році. – К. : Міністерство екології та природних ресурсів України, LAT & K. – 2012. – 258 с.
2. Одерій О.В. Стан правопорушень проти довкілля в Україні [Текст] / О. В.Одерій // Біорізноманіття України в світлі ноосферної концепції академіка В.І.Вернадського. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції / За загальною редакцією проф. М.В. Гриньової. – Полтава: Астрія, 2013. – С. 156-157.
3. Говта Н.В. Влияние экологических условий на здоровье людей / Н.В. Говта // Проблемы экологии и охраны природы техногенного региона: Межведомственный сборник научных работ. – Донецк: ДонНУ, 2007. – Вып. 7. – С. 189-203
4. Див. наприклад «Чернівецька хімічна хвороба» у збірнику: Зербіно Д.Д. Екологічні катастрофи у світі та в Україні [Текст] / Д. Д. Зербіно, М. Р. Гжегоцький. – Львів: БаК, 2005. – 280 с.
5. Лунеев В.В. Социальные последствия, жертвы и цена преступности/ В.В. Лунеев [Текст] // Государство и право, 2009, № 1, - С.36.
6. Див. наприклад: Джохадзе И.Д. Криминальная хроника человечества (I-XXI вв.) / И.Д. Джохадзе – Москва. – Издательский дом «Октопус», 2007 г. - 185 с.
7. Одерій О.В. Наслідки як елемент криміналістичної характеристики злочинів проти довкілля [Текст] / О.В.Одерій // Теорія і практика судової експертизи і криміналістики : збірник наукових праць. Вып. 13 / ред. кол. : М. Л. Цимбал, В. Ю. Шепітько, Л. М. Головченко та ін.. – Х. : Право, 2013. – С. 53-61.
8. Щороку брудне повітря вбиває близько 500 українців на кожні 1000 квадратних кілометрів - тобто 301 тисячу осіб (всього за рік Україна втрачає близько 700 тисяч жителів). Про це свідчить карта забруднень, вперше розроблена Нацуправлінням з повітроплавання і дослідження космічного простору США (NASA). Гірша ситуація тільки у Китаї, Індії та Японії. Див.: Українське повітря визнано одним з найбільш забруднених: гірше тільки в Китаї // Дзеркало тижня від 2.4.09.2013 [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://dt.ua/UKRAINE/ukrayinske-povitrya-viznano-odnim-z-naybilsh-zabrudnenih-girshe-tilki-u-kitayi-128939_.html
9. Говта Н.В. Влияние экологических условий на здоровье людей / Н.В. Говта // Проблемы экологии и охраны природы техногенного региона: Межведомственный сборник научных работ. – Донецк: ДонНУ, 2007. – Вып. 7. – С. 189-203.; Говта М.В. Оцінка впливу екологічних факторів на психофізіологічну діяльність людини: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. біол. наук : спец. 03.00.13 «Фізіологія людини і тварин» / М. В. Говта. – Київ. 2009. — 19 с.; Жолус Б. И. Причины смерти и непродолжительности жизни населения [Текст] / Б. И. Жолус, В. А. Майдан // Безопасность и жизнь. – 1995. – № 2. – С. 117-130; Кондратенко Т. А. Окружающая среда и здоровье населения // Тез. докл. I науч. сессии Ростовского гос. мед. ун-та. – Ростов н/Д, 1996. – С. 19.; Полякова А. Н. Состояние здоровья населения, проживающего в экологически неблагоприятном районе / А. Н. Полякова, С. Б. Назаров, Г. Н. Кошманова и др. // Экология и здоровье человека. – Иваново, 1995. – С. 72-75.; Цитцер О. Ю. Влияние загрязнения окружающей среды на состояние здоровья населения // Туберкулез и экология. – 1994. – № 1. – С. 28-30.; Экология и здоровье человека: Мат. III междунар. науч.-практ. студ. конф. (г. Ростов н/Д, 20-21 ноября 1997 г.). – Ростов н/Д, 1997. – 183 с.; Алексеев С. В., Янушанец О. И. Гигиена и экология человека в решении проблем сохранения здоровья населения // Региональная экология. – 1997. – № 1/2. – С. 33-38.
10. Грошева В.К. Вплив екології та державна підтримка щодо репродуктивного здоров'я громадян України / В.К.Грошева [Текст]// Часопис Київського університету права. – 2012.- № 4. – С.280-283.; Дмитриев Д. А. Проблемы оценки влияния окружающей среды на репродуктивное здоровье // Гигиена и санитария. – 1997. – № 5. – С. 52-54.
11. Грищенко С. В. Экономические последствия неблагоприятного влияния окружающей среды на здоровье населения экокризисного региона Украины [Текст] / С. В. Грищенко, И. И. Солдак, И. М. Нагорный, Р. С. Свестун, М. В. Попова, Н. В. Бугашева // Проблемы экологии и охраны природы техногенного региона. – Донецк: ДонНУ, 2006. – Вып. 6. – С. 230-238.

12. Meadows D. H., Meadows D. L., Randers J., Behrens W. W. *The Limits to Growth*. – New York: Universe Books, 1972.

13. Наприклад, спільнота активно ініціює надати статус зони надзвичайної екологічної ситуації м.Калушу що на Прикарпатті, м.Маріуполю та ін. де склалася вкрай критична екологічна обстановка. (Див.: Калушу нададуть статус зони екологічного лиха // "Газета по-українськи" №966 за 22.01.2010. Рубрика Львів/ Інтернет ресурс. Режим доступу http://gazeta.ua/articles/lviv-newspaper/_kalushu-nadadut-status-zoni-ekologichnogo-liha/323953; Статус зони екологічного лиха вимагають надати своєму місту мешканці Маріуполя// інтернет-ресурс. Режим доступу <http://5.ua/newslines/184/0/87952/>

14. Надзвичайна екологічна ситуація – надзвичайна ситуація, за якої на окремій місцевості сталися негативні зміни в навколишньому природному середовищі, що потребують застосування надзвичайних заходів з боку держави. Див.: Ст. 65 Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»: Закон України від 25 червня 1991 року № 1264-III // ВВР. – 1991. – № 41. – Ст. 546.

15. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13 липня 2000 р. №1908-III // ВВР. – 2000. – № 42. – Ст. 348.; Національний класифікатор України ДК 019:2010 «Класифікатор надзвичайних ситуацій». – Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики, Наказ № 4570 від 11.10.2010 р. – Київ, 2010. – 23 с.; Постанова КМУ від 24.03.2004 р. № 368 «Про затвердження Порядку класифікації надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру за їх рівнями».

16. Див. наприклад: Шевченко Є.В. Злочини з похідними наслідками в кримінальному праві. - Автореф. дис. ... канд. юрид. наук за спец. 12.00.08. - конституційне право. – Національна юридична академія України імені Ярослава Мудрого, Харків, 2002. – 13 с.

17. Див. наприклад: Локтіонова В.В. Наслідки вчинення злочинів проти довкілля (кримінально-правове дослідження): монографія / В.В. Локтіонова. – Кременчук. - Видавець «ПП Щербатих О.В.», 2011. – 256 с.; Крашенинников, Д. А. Последствия экологических преступлений (понятие, виды, общая характеристика): автореф. дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.08 / Д. А. Крашенинников. — Казань. — 2007. — 28 с.; Экологические преступления: квалификация и методика расследования / Под ред. В.Е. Коноваловой, Г.А.Матусовского. – Харьков, 1994. – 226 с.

18. Архів Черкаського райсуду Черкаської області. Кримінальна справа 1-187/ 2009 р.

19. Чугаев В.А. Экологические преступления, связанные с причинением смерти или вреда здоровью человека: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 / Чугаев Василий Александрович. - : Краснодар, 2003. — 202 с.

20. В окрему групу можна виділити наслідки впливу на людей негативних екологічних факторів. У цих випадках особливо враховуються сліди на тілі потерпілих осіб, в організмі людини у вигляді хворобливих змін. Такі сліди носять як би вторинний характер, проявляючись не відразу за екологічними порушеннями, а через певний час. Ознаки заподіяння значної шкоди здоров'ю людей у результаті порушення екологічної безпеки шляхом забруднення водою, атмосферного повітря встановлюються висновком медичних установ шляхом судово-медичної експертизи живих осіб і потерпілих з летальним результатом. Наявність значної шкоди як наслідку злочину встановлюється шляхом обліку ознак, що дають підстави для визначення ваги захворювання й рішення питання про інвалідність (Див.: Дахненко С.С. Возмещение вреда, причиненного экологическими правонарушениями: автореф... дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / С.С. Дахненко. - М., 2001.-С.-14-21.). У цих випадках з'являються ознаки, що вказують на присутність в організмі певних шкідливих речовин у тій або іншій дозі, що потрапили в нього через дихальний орган, травний тракт, шкіряні покриви.

21. Важливо усвідомлювати, що передбачені законодавцем види заподіяння шкоди здоров'ю особи не охоплюють усіх видів такої шкоди, що мають місце в реальній дійсності. У переважній більшості випадків КК під шкодою здоров'ю передбачає лише саме ушкодження, тобто порушення анатомічної цілісності, органів і тканин, або їх супровід – втрату працездатності. Однак шкода здоров'ю може бути заподіяна і без тілесних ушкоджень. Це можуть бути різні гострі хронічні захворювання, що виникли при отруєнні, інфекційні захворювання та ін., як це і мале місце свого часу у Чернівцях. Див.: «Чернівецька хімічна

хвороба» у збірнику: Зербіно Д.Д. Екологічні катастрофи у світі та в Україні [Текст] / Д. Д. Зербіно, М. Р. Гжегоцький. – Львів: БаК, 2005. – 280 с.

22. У кримінальному праві немає одностайності у розумінні змісту поняття «загибель людей» що є проблемою для кваліфікації злочинів проти довкілля. Пленум Верховного Суду України у своїх постановках послідовно роз'яснює, що під загибеллю людей потрібно розуміти смерть хоча б однієї особи (див.: Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля: Постанова Пленуму Верховного Суду України від 10.12.2004 р. № 17 // Вісник Верховного суду України. – 2005. – № 1 (53). – С. 9–12.), однак такий підхід викликав обґрунтовані заперечення у науковців. (Більш детально див.: Бурдін В.М. До питання граматичного тлумачення окремих термінів КК України / В.М. Бурдін // Актуальні проблеми кримінального та кримінально-процесуального законодавства та практики його застосування : зб. тез доповідей Регіонального круглого столу (21-22 лютого 2003 р.). – Хмельницький, 2003. – С.31-35; Навроцький В.О. «Загибель людей» як вид злочинних наслідків : проблеми встановлення змісту та кваліфікації / В. О. Навроцький // Кримінально-правова охорона життя та здоров'я особи : матер. наук.-практ. конф. (Харків 22-23 квітня 2004 р.) – К.-Х. : Юрінком Інтер, 2004. – С. 44-47; Хавронюк М.І. Довідник з Особливої частини Кримінального кодексу України / М.І. Хавронюк. – К. : Істина, 2004. – С.59-60.

23. На жаль законодавство України не містить визначення понять «захворювання людей» і «масове захворювання людей». Не тлумачить ці терміни і вищезгаданий Пленум Верховного Суду України у Постанові «Про судову практику у справах про злочини та інші правопорушення проти довкілля». У науковій літературі зміст цих понять розкривається по різному. Більш детально див.: Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / за заг. ред.. П.П. Андрушка, В.Г. Гончаренка, Є.В. Фесенка. – К. : Дакор, 2008. – С.855.; Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України / відп. ред. С.С. Яценко. – 4-те вид., перероб. та доповн. – К. : А,С,К., - 2005. – С.503.

24. Слід зауважити, що екологічна шкода може бути спричинена і в результаті вчинення злочинів, передбачених статтями інших розділів КК України (наприклад ст.441 «Екоцид»). Більш детально див.: Куцевич М.П. Кримінальна відповідальність за екоцид: міжнародний та національний аспекти : автореф. дис... канд.. юрид. наук : спец. : 12.00.08 : «Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право» / М.П. Куцевич. – К., 2007. – С. 11-12.)

25. Так, лісник ДП Гростянець «Райагроліс» незаконно допустив порубку лісу (45 дерев хвойних порід різних діаметрів), внаслідок чого державі заподіяна істотна шкода на суму 48600 грн. Див.: Архів Ладизжинського міського суду Вінницької області. Кримінальна справа № 1-47/2009 рік.

УДК 343.13 (477)

Лавський Віктор Петрович

ад'юнкт кафедри кримінального процесу Донецького юридичного інституту МВС України

ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В УКРАЇНІ

В статті розглянуто нормативно-правове забезпечення здійснення негласних слідчих (розшукових) дій. Також пропонується трьохрівневий розподіл нормативно-правових актів щодо забезпечення здійснення негласних слідчих (розшукових) дій.

Ключові слова: негласні слідчі (розшукові) дії, оперативно-розшукова діяльність, нормативно-правове забезпечення, нормативно-правові акти.

В статье рассмотрены нормативно-правовое обеспечение осуществления негласных следственных (розыскных) действий. Также предлагается трехуровневое распределение нормативно-правовых актов по обеспечению осуществления негласных следственных (розыскных) действий.